

SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik.

Reedel, 19. novembril 1926. a.

VII. aastakäik.

Harjutustest meditsiinipalliga.

Soovitav harjutusabinõu kõigile sportlastele ja lihtsurelikkudele.

Kontsentreerudes tõugatakse pall suurimaa hooga püüdjale.

Filmis „Tee jõule ja ilule“, mida vist iga kehakultuuri sõber Eestis nägi, oli meditsiinipall nimetatud „arstirohu palliks“ ja soovitusena lisatud, et kes seda palli kasutab, sel ei tule tarvidust kunagi arstirohu järele. See on kahtlemata õige, sest ta arendab väga mitmekülgset keha ja annab tugevat tööd ka siseorganidele. Üks Saksa spordiajakiri lisab, et üheski perekonnas ei tohiks seetõttu meditsiinipalli puududa. Meil leidub juba võimlates meditsiinipalle, kuid neid peaks veel palju suuremal arvul muretsetama ja iga aktiivsportlasel peaks ta treeningul kaasas olema, samuti vabu tunde mererannas, päiksevannidel temaga veetma ja talviti oma töötoas hingetõmbamise momente meditsiinipalliga mitmekesistama. See kõik tasub ennast võrratu kasuga teravilises suhtes.

Meditsiinipall on pärit Ameerikast, kus poksijad seda juba pikemat aega kasuta-

nud. Nad loopisid teda lähedalt maalt üksteisele, püsti ja istukile, tugevasti, et lühema ajaga keha higile ajada ja kiirust arendada. Meestele harjutusteks määratud nahkne, täistopitud pall on läbimõõdus 33—35 sentimeetrit ja kaalub 3 kg. Nais- tel ja lastel on soovitatav veidi kergemaid palle tarvitada.

Vastandina paljudele võimlemismetoodidele, mis oma mitmekesisuse peale vaatamata on paigalpäisivad ja tardunud, võib meditsiinipalli kasutada liikumisel, ta annab vabu, kontsentratsiooniga seotud rütmilisi liigutusi ja on seetõttu veetlev. Mülleri süsteemi harrastajad peaksid tingimata ka meditsiinipalli oma voodi peaotsas pidama. Ameeriklasel on harilik nähtus, et hommikul ärghates ta meditsiinipalli haarab voodis selili olles, üles heidab ja jalataldadega püüda katsub. See nõuab veidi osavust ja pakub lõbu. Tagajärg kolme nädala pärast: kõht, mille paisumine palju muret tekitas, on kadunud.

Harjutusteks meditsiinipalliga võib leida kõige mitmekesisemaid kombinatsioone. Toome siinkohal mõned tähtsamad nendest.

Kaks või enam harjutajaid heidavad üksteisele palli kahe käega:

1. Viske eest, üle pea hoogu võttes ja selga tagaspidi paenutades.

2. Viske üle pea seljataha, ettepoole kummardades hoogu võttes.

3. Viske jalgade vahelt läbi, ülevalt hoogu võttes.

Nagu aimata võib, on sarnaste heidetega kogu keha muskulatuur tegevuses ja domineerivad kaks tähtsat momenti — pingutus ja lõdvestus. Kiirelt ja hoogsalt tuleva palli püüdmiseks, „surmamiseks“, peab vastuvõtja oma kontsentratsiooni- võime koondama, et selle järel nõtkelt pallile kehaga järele andma, siis terve jõu jälle pingutama ja jälle lõdvestuma. See on suurelt kõitev füüsiline lõbu.

Harjutustest ühe käega on tulusamad tõuked (eriti poksijatele ja kuulitõukajatele!), kus kõige lähedamalt distantsilt peab kõige suurema hooga tõukama. See arendab võrratult kiirust. Ka palliheitmise ühe käega, kettaheitja liigutuste sarnaselt, on väga tulus. Loomulikult peab ühe käe harjutusi mõlemapoolselt tegema, s. o. paremaga ja vasakuga.

Palliloopimine istukile sobib enam toa-

Hoogne pall püütakse rinna ja kätega.

võimlemise raamidesse. See seab üle- mitele kehale häid ülesandeid, kuid jätab jalad tegevusetaks.

Tulusaid harjutusi meditsiinipalliga on veel lõpmata palju. Üksikuid heiteid, tõukeid võib siduda igasuguste paenutuste ja pööretega, liikumisega. Võib jõuga palli vastu maad virutada, mis puulõhkumise liigutust meele tuletab, siis palle kaenlasse võttes jooksta, kahele pallile tugesed silda teha, kõiksugu akrobaatilisi numbreidki teha.

Väga lõbus on, kui harjutajaid suurem ring ja mitmed pallid käest kätte käivad, nii et igal üksikul kiirelt tuleb vastu võtta ja edasi anda. Seda kõike on kohane talvel füüsilise ettevalmistusena suveks teha, kuid võrratu suur lõbu on ka seda suvel vabas õhus korrata. Mehed (ja naised), kes loorberitest Amsterdami olümpiaadil unistavad, ükskõik mil alal, ei tohi meditsiinipallile võõraks jääda.

Prantsusmaa riikline kehalise kasvatusseadus.

Dr. H. J.

Kuna me hiljuti Eesti Spordilehes enam-vähem pikemalt ujumisbasseinide ning mänguväljade riiklisest ehitamis-sundmäärusest välismaal sõna võtsime, peataksime allpool seekord juba samuti väga tähtsa riiklise kehalise kasvatusseaduse juures, misugune välismaal Euroopas, kui ka Ameerikas, peaaegu igalpool maksma on pandud ja üldtunnustust ka kõigi seltskonna kandvamate kihtide poolt on leidnud.

Me võtaksime käsitamise alla seekord Prantsusmaa, kus vastav seadus maksma hakkas 27. aprillil 1920. a. ja millele alla kirjutatud Prantsuse vabariigi president ühes peaministri, kaitseväge-, mereväe-, haridus-, raha-, tervishoiu- ning hoolekandeministritega.

Nagu teada kõigil vahest, avaldas ju tookord ilmunud Prantsusmaa kehalise kasvatusseadus suurt mõju Euroopa peale: varsti kohe Prantsusmaa seaduse järele ilmub Belgias samalaadiline kehalise kasvatusseadus, Saksamaal omalt poolt esitab sedapuhku oma valitsusele märgkirja (Denkschrift des Deutschen Reichsausschusses für Leibesübungen über die staatliche Förderung der körperlichen Erziehung), kus nõutakse vastavaid riiklisi korraldusi nii mänguväljade ehitamise sundmääruste näol, kui ka kehalise kasvatusseaduse väljatöötamist (muuseas ka igapäevast võimlemisundi koolis) kõige kiiremas korras jne. Tänapäev leiame me Euroopa mannermaal vastavate seaduste olemasolu juba peale ülalnimetatud maade ka Ungaris, Saksamaal, Poolas, Tšehhoslovakkias, Rumeenias jne. Lähme siis nüüd Prantsusmaa riiklise kehalise kasvatusseaduse juure üksikasjaliselt.

Prantsusmaa 1920. aastal ilmunud riiklises kehalise kasvatusseaduses leiame meie ees üldse ainult 18 peatükki. Need nimetatud kaheksateistkümmend peatükki on äramahutatud kõik teisel poolt jälle 6 üldisse rubriiki, kusjuures mõni rubriik sisaldab eneses ainult ühe peatüki, mõni aga koguni kuus ehk seitse peatükki.

Eimese rubriiki alla leiame siin käivat seitse peatükki Prantsusmaa üldriiklisest kehalise kasvatusseadusest, teise rubriiki (8—9) kaks peatükki, kolmandasse üks peatükk, neljandasse samuti üks peatükk, viiendasse ka üks peatükk ning viimasesse, kuuendasse järeljäänud kuus peatükki (13—18).

1. peatükk. Kehaline kasvatus on igale prantslasele (mitte invaliidile) sunduslik, alates kooliastumisest kuni kaitseväge võtmiseni.

2. peatükk. Kehalise kasvatusseaduse eesmärk on: 1. vastavate harjutustega kätte saada omale kehalist kõlblikkust kaitseväge teenimiseks ning tervist, suuremat sitkust, jõudu ning vastupanekut; 2. mõistliku mängu ning sportimisega kätte saada mehisis, end moraalselt (võrreliised jõud) täiendada, viimaseid jõude alal hoida; 3. kehas vastupidavust kasvatada, et mõne elukutsuga, kaitseväge teenistusega ehk mõninga teise tööga seotud raskusi suuta kanda.

3. peatükk. Sama seaduse määrused leivad maksmapanemist ka tütarlaste ning daamide suhtes. Vastav korraldus antakse välja erimäärusena.

4. peatükk. Kehalise kasvatusseadus viiakse läbi: a) riikliste asutuste ametnikkude abi ning järelevalve all: 1) koolides, rahva- kui keskkoolides, samuti igasugustes riiklises tehnikakoolides, departemangudes ning kogukondades; 2) riiklise järelevalve all töötavates ühingutes; 3. üliõpilasorganisatsioonides ning seltsides; 4. õppe-tutvunemiskäikudega kogukondade poolt seks kehalise kasvatusse läbiviimiseks kordaseatud spordiväljadele, vastavalt (IV rubriigi) 11. peatükki; b) seltskondlike organisatsioonide juhtide, erakolide juhatajate ning perekondlike ühingute abil: 5. mitte juriidiliselt tegutsevaes seltsides; 6. eraõppeasutustes; 7. perekonnas.

5. peatükk. Mitmesugustes õppeasutustes, kursustel, kui ka eelminevas peatükis nimetatud a) all ühingutes, saaks kehaline kasvatus läbi viidud: 1. kas rahvakooli õpetajate ehk õpetajannade abil, või keskkooli (professeurs) õpetajate ehk repetiitorite abil, viimaks, eriteadlaste kaudu, kes samas seaduses nimetatud ülesannetele ning nõuetele kõlblikud on; 2. koolides ning avalikkudes poeglaste õppeasutustes, esmalt kaitseväge kehalise kasvatusse õpetajate abil vastava aja vältel, kuni 1) nimetatud nõuetele, vastavalt praegu käsitatava kehalise kasvatusseadusega kooskõlas, vastavalt täiendatud haridusega liikuid leidub; 3. mitte juriidiliselt tunnustatud seltsides, kui ka eraõppeasutustes ja perekondades pedagoogide ja kvalifitseeritud õpetajate abil.

6. peatükk. Rahvuslikku kehalist kasva-

tust jälgitakse riigis ning nimelt: 1. toetatakse nende ministriumide poolt, kelle valdkonda koolid ning kõik mitmemoelised ja mitmeliigilised õppeasutused kuuluvad; 2. kaitseväge ametkondade poolt toetatakse: a) neid võimlemis- ning spordiorganisatsioone, kes tegemist teevad ettevalmistamisega kaitseväge teenistusse ning sõjaministri poolt asutatud, kui ka need spordiühingud (grupid), kes oma organisatsioonidele vajavad ka kaitseväge kehalise kasvatusse õpetajaid ettevalmistamiseks sõjaväge teenistusele; b) sõjakoolid ning kaitseväge üksused niisugusena; c) kaitseväge teenistusele ettevalmistav organisatsioonid. 3. Mereväe ametkondade poolt saavad toetust: a) need ühingud, mis vajalikudeks tunnustatud mereväeaministri poolt; b) mereväekoolid ning mereväe üksused. 4. Toetatakse prefektuuride, departemangude ning ühiskondlike ametkondade juures töötavate kursuste korraldamise kaudu.

7. peatükk. Kõik asutused, kes ühel ehk teisel viisil kehakasvatustulisele küsimusele tehniliselt lähedal, misugused praegu tegutsevad Pariisis ehk lähemal ajal provintsis ellu kutsutakse, saavad ühise rahvusliku kehakasvatustulise instituudi ümber (Institut national d'éducation physique) koondatud; siia kuuluvad Collège de France, meditsiiniliste fakulteedide juures olevad kehalise kasvatusse õppetoolid, õppejõud, kehakasv. ülikoolid, mekaaniliste kunstide konservatoorium. Institut national d'éducation physique on tsiviilametkond. Tema eesotsas seisab nõukogu, kelle liikmed nimetatakse haridus-, sõjaväge-, mere- ning tervishoiu-ministri (Ministre de l'Hygiène) poolt. Vastav ametkond teeb korraldusi ning kannab hoolt viimaste levimiseks kohtadelt saadud kogemuste läbiviimiseks kehalise kasvatusse alal. Edasi kogub instituut teaduslisi töid oma õppeasutustelt, vastavaid välismaa materjaale, kannab hoolt kõigi nendega tutvunemiseks, seab kokku õppekavad kui ka seks tarvisminevad korraldused ja teeb kõik vastavate näpunäidete elluviimiseks ja levitamiseks. Lähem kodukord vastava rahvusliku kehakasvatustulise instituudi kohta on välja-töötatud ja kindlatele korraldustele rajatud.

Nüüd lähemsime meie juba edasi 8. peatüki juure, misuguse meie aetasime II rubriiki ja mis pealkirja kannab: rahvusliku kehalise kasvatusseaduse tegemist tegeva õpetajaskonna ettevalmistus ning ülesanded. Siin leiame peatükk 8. järgmist:

Kehalise kasvatusse õpetajate ettevalmist. mitmesuguses ulatuses võib korraldada: 1. kõrge- maa koolis (Ecole Supérieure), kus eriharidust saaksid: a) kõrgema erihariduse vastu ettevalmistavad õpetajad ning õpetajannad (diplôme supérieur), mis õigusi annab kehalise kasvatusse tunde anda rahvakoolides, poiste ning tütarlaste seminarides, samuti ka poiste ja tütarlaste keskkoolides; b) kaitseväge kehalise kasvatusse instruktorid, et pärast kooli lõpetamist tunde anda (kaitsevägele arvatavasti... minu arvamine H. J.) tsentraalküskustes (centres régionaux), samuti mereväekoolides, edasi ka need, kes väljaspool ülalnimetatud services régionaux, kehalist kasvatusse üksikute väeasade juures ainult, ka merekoolides juhtima peavad; 2. teoreetiliste ning praktiliste kunstide sisseõppimistega algkooli õpetajatele ning naisseminaride õpetajannadele. Need kursused peavad lõpetajatele oma kursuse läbivõtmise järele võimaldama tunnistust saada kehalise kasvatusse tundide andmiseks.

Kehalise kasvatusse ülikool asub praegu Joinville'is, kus senine rahvuslik võimlemise ning vehklemise kool saab sedapuhku vastavalt ümberkorraldatud. Kindel põhikiri määrab sisse- astumise võimalused kehalise kasvatusse ülikooli, samuti kui ka tingimused diplôme supérieur'i saamiseks ja vastavate tunnistuste omandamiseks kehalise kasvatusse õpetamise kohta üldse.

9. peatükk. Kehalise kasvatusse tundide andmiseks õppeasutustes, seltsides, kursustel, vastavalt peatükki 4. (I rubriik), on vaja vastavat tunnistust kehalise kasvatusse õpetajal seotütu muretseta.

Nüüd võtaksime järgmise rubriiki (III), mis nime kannab: arstlike ametiasutuste abi.

Peatükk 10. räägib järgmist: Arstlike ametiasutuste abi peab selles seisma, et 1. aegajalt kehalise kasvatusse õppetoolid tekivad, ellu kutsutakse arstiteaduskonna fakulteedide juure; 2. et arstiteaduse doktorandi

eksamite kavasse sisse võetakse: liikumise anatoomia ühes liikumise füsioloogiaga, kehalise kasvatusse teooria, meetodika ühes kehalise treeninguga, arstline kontroll kehalise kasvatusse alal; 3. arstiteadlaste kasuks, arstiteaduse õppijatele sõjateenistuse ajal erilisi loenguid korraldatakse kas kehalise kasvatusse ülikoolides ehk centres régionaux's neid läbi viiakse; 4. sisse seatakse arstline plaanikindel järelevalve kõigis õppeasutustes, kursustel ning seltsides, vastavalt samas seaduses peatükk 4. (esimene rubriik) nimetatud kohtades.

Nüüd tuleksime sinna välja (IV rubr.), kus riikliste, omavalitsuste kohustustest räägitakse, leida normaal mänguvälje ning ruumisid kehalise kasvatusse riikliseks läbiviimiseks.

Üksik peatükk (9) räägib siin järgmist: Kogukonnad on kohustatud oma raioonis olevatele avalikkudele koolidele ning teistele avalikkudele õppeasutustele platsidid ning tarvilikke ruumisid leida kehalise kasvatusse praktiliseks läbiviimiseks. Platside muretsemisega seotud kulud, ruumide kordaseadmine, ostu ning riistade ja aparatuuride korrashoidmise kulud jääksid kanda kogukondadele, omavalitsustele (Departements), kui ka riigile. Riiklised kulud sel alal saavad iga aasta riiklisesse majapidamiskuludesse võetud.

Nüüd lähme edasi selle küsimuse juure, mis käsitab tunnistuste saamist ja katsete korraldamise vajadust kehalise kasvatusse alal (V rubr.), kus ühes ainsamas siinolevas 12 peatükis me järgmist leiame:

Kehalise kasvatusse reeglipärase arengu jaoks on vaja: 1. et koolide lõpetajatel mõlemast soost oleks lõputunnistustel märgitud õpilaste võimed ning edasijõudmine kehalise kasvatusse alal; 2. et kehalise kasvatusse alal sisse seatakse nende alg- ning keskkoolide, kui ka tehnikakoolide juure, kus seda veeli ole, kehalise kasvatusse (sport-märgi... H. J.) alal eksamid; 3. et nende kohta, kes sõjaväge komisjoni ilmuvad, vastavad andmed loovialuste kehaliste võimete kohta edasi teatatakse; 4. et kaitseväge poolt nimetatakse kehalise kasvatusse õpetajateks neid, kes head ja väljaõppinud on kehal. kasvatusse alal.

Vastavate tunnistuste, diplomide ja nime- tuste kohta, mis viimast võimaldavad, samuti selle kutse eesõigused, saavad seadusmäärustikus vastavalt fikseeritud. Need nooredmehed, kes kaitseväge kõlblikud ja kaitseväge kohustatud teenima, kuid vastavat kehalise kasvatusse võimet mitte üles ei ole näidanud katsetel, saavad kaheks kuus nende kehalise võime tõetmiseks, hindamiseks centres régionaux'sse asetatud.

Viimaks lähemsime VI rubriigi juure (peatükk 13—18), kus mitmed teised määrused kehalise kasvatusse üle leiduvad.

Peatükk 13 ütleb: igale lapsele saab eriraamat kehalise kasvatusse üle kokku seatud. Kooli astudes saavad siin märkused lapsest enesest tehtud, kui ka sissekantud märkused, mis tehtud lapse kohta ühingutes ning avalikkudel kursustel. Raamat tuleb saata hiljem rahvaväge komisjoni, kes kaitseväge teenistuse ajal raamatud oma juures peab.

Erimäärustik määrab ära põhikirja ning raamatupidamise korra ning kirjutamisviisi.

Peatükk 14. nõuab erilisel tõe peal panna kõigil koolide, spordiseltside, kaitseväge kehalise kasvatusse õpetajail seda, et mitte õnnetusi ei juhtuks kehaharastajatega, et mitte õpetajad ise selles veel süüdlasteks ei osutuks.

15. peatükk räägib neist spordiühingutes, kes ühiskondlises teenistuses ning kes seltskond- lise kehalise kasvatusse eest hoolt kannavad, ka nendest, kes kaitseväge teenistusele ettevalmistavad, et nad kõik kõigist, nii isiklistest (contribution personnelle mobilière), kui ka maksudest ja kohustustest maksta ruumide eest harjutuste tegemisel vabad on. Samad spordiühingud on vabad maksust vaeste heaks, kui ka maksust teatri heaks (seadus 1916), ühekorruga ka lõbus- tusemaksudest korrald. pidude pealt, mis võitlus- tega ehk avalikkude sport-katsetega ühenduses, ainuüksi kohustatud olles sisse tulnud summasid seltside kehalise kasvatusse korraldamise peale uuesti kulutama (viimane kohustus on in- direktne).

16. peatükk keelab ära ametlikkudel kehal. kasvatusse ühingutel ning seltsidel end poliitilisesse ehk usulistesse asjadesse segada.

Viimased peatükid nimetavad veel mõnda üksikasja, millel sisuliselt juba väikene tähtsus.

See siis lühidalt kõik. Seda teed on välis- maal käidud, aastate järele vist saame meie sinnagi!..

Ettevalmistustest olümpiaadiks.

Vabariigi valitsuse loaga on Eesti olümpia komitee asunud 5-miljonilise rahalise loterii korraldamisele ja spordi keskliit kaalunud olümpia ekspeditsiooni ulatuvuse küsimust. Leiti, et selle maksimum võiks olla 50 meest, kui muidugi ettenähtud alad (kergejõustik, maadlus, tõstmine, poks, jalgpall, tennis) tarvilisele tasapinnale jõuavad selleks ajaks tõusta. Võistlejate ettevalmistamine usaldati vastavatele eriliitudele.

Kainestatud meie senistest olümpiaadide veidi mõrudatest kogemustest, ei saa praegugi maha suruda kahtlust ettevõtte hea kordamineku ja meeste saavutuste üle, mis tõepoolest tunduksid nende saavutusvõime maksimumina. Näib, et ikka midagi puudub, — kogu ettevõtte hinge andev tõuge, elav sõna, ja lähenemine sedavõrd üks-teisele ja asjale, et vaimustav hoog paisuks, mis olümpiaadi rahvuslikuks suurteoks, kangelaslikuks ja pühalikuks sündmuseks tõstaks. Praegu on meil ikka veel leigus ja vindumine, lähenetakse osavõtule ja ettevalmistusele puhtvormilisest küljest, raatsimata oma laiskuse või tuimuse vimma puistata ja asjale sisuliselt läheneda. Näib, kui oleks meil mingi kohustust täita, osalt ebameeldivgi, ja igaüks seda oma kämbлага ainult sedavõrd puudutab, kui palju seda tema seisukoht vormiliselt tingib, et arvustusest ja võimalikudest etteheidetest pääseda. Ei ole märgata tendentsi, et inimesed üleliiga tööd ja kohustusi oma peale püüaksid ahmida, roniksid ülesannetele vägisi ja leidlikkusega üksteist püüaksid üle trumbata. Palju enim võiks sellele sootuks vastupidist tendentsi konstateerida!

Mida peaks asja õigetes roobastes seadmiseks ette võtma?

Kõigepealt peaks olümpiaadist osavõtu küsimuse keegi asutus, veel soovitamaks üksik isik, o m a k ü s i m u s e k s v ö t m a, täielikult oma energia sellele rakendamata, vastutavuse ja juhtimise enesele koondama, siis täielikult solidaarseid kaastöölisi omale valima (võimalikult väikesel arvul) ja eriteadlasi koopteerima. Muidu ei tule sellest midagi välja. Praegune olukord on meil kui sibul, — üks koor tuleb teise järel maha ja kõva tuuma ei jäägi.

Vastutav asutus olümpiaadi kordamineku eest peaks olema meie olümpia komitee, kuid õnnetuks kosneb ta sportliselt vähekompetentsetest isikutest, kes lisaks veel sedavõrd suurte riigi- ja seltskondliste kohustustega teistel aladel seotud, et neil tegevuseks olümpia komitees õige vähe võimalusi jääb. Vastutuse peaks tema järgmisena enesele võtma spordi keskliit, nii igasuguse ettevalmistuse, võimaluste soetamise, ekspeditsiooni juhtimise jne. Sarnast olukorda näeme ka teistes riikides — Saksas Deutsche Sportbehörde, kus alt kõik niidid üles kokku jooksevad. Meie keskliit on aga selles suhtes eksliku sammuga teinud — ta on ettevalmistuse annud eriliitudele, lisaks ilma lähemate instruksioonideta ja kavata. See on asja käsitamise ainult puhtvormilisest küljest. Saades sarnase inspiratsiooni, ei ole kahtlust, ei eriliidud ka puhtvormiliselt toimivad, uued instantsid (komisjonid!) puuduliku vastutusega ellu kutsuvad, ja asi külmetuspunkti ometigi kõrgemale ei nihku.

Asja kaaluti selles mõttes kord juba varemalt, 1926. a. kevadel, ja siis otsustas

keskliit juhtimise enesele jätta, kutsudes ellu enese juures ainult eriteadlastest koosnevad komisjonid. See loomulik moodus on nüüd kahjuks ja õnnetult muudetud.

Oleks ekslik arvata, et eriliitudes meil suuremad asjatundjad erialade kohta leiduksid, kui keskliidus. Vastuoksa, sinna satub mehi alati palju kergema filtri läbi ja vähemate vilumustega, kui seda keskliidus on. Kogemused Pariisi olümpiaadi eel näitasid meile juba seda ja asjata oleks nüüd olukorra tervenemist uskuda.

Mitmete paralleelsete ja liiga kitsa huviga organisatsioonide tegutsemisel on veel see hädaoht, et need ülevaatlikkust ei oma, objektiivselt üldist tasapinda ei suuda hinnata ja kõrvaltähtsusega alale asjatult suur huvi võib koonduda, ehk otsekohe väljendades — raha võib tulutul raisatud saada niisuguste alade peale, mis olümpiaadil kõige meeletikumate pingutuste peale vaatamata läbi ei löö. Sellest oleks kahju. Pealegi tunnevadendid petlikkude ettekujutustega inimesed tagantjärele õnnetutena, nii et nad selle järel hoopis silmapiirilt kaovad.

Ka võistlejad ise võtavad meil suuremalt jaolt olümpiaadi küsimust liiga vormiliselt, ilma kiindumusega, nagu seisaks asi ainult seal käimises ja mitte tagajärjes. Vahel toonitatakse küll sealt leerist, et eelmine vormiline käsitus ka teist tingib. Kuigi see ehk ka osalt nii võiks olla, tuleks võistlejatel ometigi selgusele jõuda, et edu saavutamine tähtsam ikkagi on võistlejale enesele, kui seltsile, liidule, rahvale või riigile. Ekslik oleks seda ainult viimastele tuluks ja auks lugeda, enast ainult tööriistaks. Õigele sportlasele peaks niisugune seisukoht vastuvõtmatu ja alandav olema. Sport on ja jääb ikkagi isiku enese huviks ja lõbuks, mida selts ja rahvas ainult oma võimaluste piires soodustab, tehes sellest ainult järeldusi ja kasutades kogemusi tulevikuks. Võidust olümpiaadil võib sportlane otsekohest tulu saada, selts, liit, riik ainult kaudset.

Eeltoodud read ei olnud toodud etteheitega ei ühele ega teisele, vaid kihutatud ainult soovist, et olümpiaadi küsimus meil elavamalt liikuma hakkaks, enam vaimustust ja hoogu tekiks, sest aega on olümpiaadini, jumala eest, üpris vähe jäänud.

Saksamaa ettevalmistused olümpiaadiks.

Saksa spordi keskliit (Deutsche Sportbehörde) on otsustanud oma olümpia kandidaatide võistlemist piirata ja järgmise eeskirja annud: 1. Kõik seitse maakonnaliitu peavad 15. detsembriks esitama keskliidule kavandatavate olümpia kandidaatide nimestiku. 2. Olümpia kandidaadid peavad allkirja andma, millega nad tõotavad DSB korraldustele alluda. Peale selle peavad nad neli nädalat enne kavandatavat esinemist oma ringkonna spordihooldajalt (Sportwart) tarvilise nõusoleku saama. Olümpia kandidaatidele lubatakse 1926./27. a. talihooaja jooksul ainult kolmel sisevõistlusel esineda. 1927. aasta suvel korraldatakse kõigile olümpia kandidaatidele olümpia kursused. Võistlemiseks välismaal on tarvis jällegi eriluba. Kui välismaa organisatsioon enam kui ühe võistleja kutsuab, peab neil DSB poolt reisijuht kaasas olema. Saksa seltsidesse kuuluvad välismaalased peavad samade määruste alla endid paenutama.

Jalgpalli professionalismist.

Teated Frankfurdist ja Münchenist kõnelevad, et Saksamaal pind on juba olemas jalgpalli professionalismi tõusmiseks ja vastavaid tege-

likke samme on kõige lähemas tulevikus oodata. Müncheni seltsid olevat juba täieliku sellekohase otsuse teinud. Asja läbiviimisel on siiski mõningaid raskusi oodata, peaaesjalikult lõbustusmakset näol, mis raskelt ennast sel juhul tunda annaks ja Saksa jalgpalliliitu on seni sundinud professionalismi suhtes tagasihoidlikul positsioonil asuma. Lõunasakslaste temperamentlikkust arvesse võttes, võib aga siiski üllatusi oodata.

Hispaanias ja Itaalias on professionalism juba teatud määral läbi löönud ja rahvusvahelised asjatundjad kõnelevad autoriteetselt, et ka Rootsi ja Poola mõtteid hauduvat, professionalismi jalgpallis sanktsioneerida. Kaheldakse siiski suurelt, kas viimase kahe maa spordiulud lubavad elukutselistel klubidel elujulisteks tõusta ja kogu jalgpallisporti kiratsemisele ei vii. Isegi Hispaanias, kus elukutselistena juba tegelikult aastaid on tegutsenud, ei ole riskeeritud elukutselist liigat asutada, vaid elukutselisteks on hakanud ainult üksikud klubid. Sama maksab ka Itaalia kohta. On küsitav siiski, kas seegi moodus katastroofini ei vii. Ka Shveitsis kaalutakse hoolalt küsimust, kas ei saaks Shveitsi jalgpallisport Hispaania ja Itaalia jälgedes käia.

Itaalia esivõistlused tõstmises

andsid Bolognas järgmisi tagajärgi: Sulgkaalus suutis Gabetti olümpia kolmevõistluses (rebimine, surumine, tõukamine kahega) oma vastast võita 15kg-ga, näidates kogusummat 272,5 kg. ja ületades ka ühtlasj kergekaalu võitjat Quadrellit, kes 262,5 kg. saavutas. Galimberti näitas keskkaalus 90,95 ja 120, kogusummas 305 kg., kuna Tonani arvud olid raskekaalus vastavalt 102,5 112,5 ja 132,5, kokku 347,5 kg. Võistlustel püstitati neli uut Itaalia rekordi: Gabetti kahega rebimises ja tõukamises vastavalt 87,5 ja 109,5, Bonetti kergekaalus surumises 82,5 ja Mercoli raskekaalus rebimises 107 kg.

Ujumissaavutusi.

Läinud pühapäeval purustati mitmel maal rekorde, eriti Prantsusmaal, kus „Neptuni lapsed“ Tourcoingis heas turis olid. Vanzeveren kordas oma 100 mtr. rekordi 1.07,2, kuna Tallon 400 mtr. marki rinnuli 17 sekundiga alandas — 6.20,8. Mlle Ledoux parandas enese 100 mtr. seliliujumise rekordi 1.31,6 peale. Brüsselis ujus Mlle Porrez 300 mtr. vabalt 5.22,6, mis uus Belgia rekord. Arne Borg oli nädala see 400 y. vabalt ujunud 4.27,0, mis uus ilmarekord.

Saksa mitmekordne meister Herbert Heinrich pani Saksa rekordi 300 mtr. vabalt 3.53,2 (end. F. Berges 3.58,1) ja 500 mtr. vabalt 6.50,4 (end. F. Berges 6.53,7).

Saksa ujumisliit otsustas oma aastakoosolekul oma liigetel keelata osavõtu võistlustest Inglise kanalil, vastasel korral lubades neid elukutselisteks tunnustada.

Praaga — Viini tõstevõistlus

peeti 7. novembril Praagas. Igas kaalus esitas kumbki linn ühe mehe. Tagajärjed olid:

Viin	reb.		tõuk.		sur.		Summa
	üh.	ka.	üh.	ka.	üh.	ka.	
Rosinek, sulgk.	62,5	80	70	72,5	100	385	
Haas, kergek.	75	100	100	82,5	125	482,5	
Treffny, keskk.	85	90	95	87,5	120	477,5	
Hirn, poolr.	80	90	100	95	132,5	497,5	
Schielberg, raskk.	75	102,5	110	122,5	137,5	550	
							Kokku 2392,5

Praaga

Brodecky, sulgk.	62,5	72,5	77,5	75	100	387,5
Durdys, kergek.	75	97,5	97,5	85	120	475
Kostba, keskk.	72,5	80	90	82,5	110	435
Slepicka, poolr.	72,5	90	90	90	115	457,5
Skobla, raskk.	90	100	110	100	145	545
						Kokku 2300

Tartu — Riia

käsipalli võistlusi peeti läinud laupäeval Riias. Tartu kaotas korvpallis 24:42 (6:14) ja võitis võrkpallis 31:15 (16:14).

Euroopa meistrid

poksis (elukutselised) on praegu järgmised: kärbeskaal — Elky Clark (Inglise), kukk-kaal — Henry Scillie (Belgia), sulgkaal — Ruiz (Hispaania), kergekaal — Lucien Vinez (Prantsuse), kerge-keskkaal — Bosisio (Itaalia), keskkaal — Devos (Belgia), poolraskekaal — F. Delarge (Belgia), raskekaal — Paolino (Hispaania).

Zinner

rebis Saksamaal kahe käega 107,5 kg., mis uus ilmarekord. Endine oli shveitslase Aeschmanni 102,5 kg.

Mõtteid võõrsilt.

J. Nõmmik.

Johannes Nõmmik, Eesti 1922. aasta vettehüpete meister, nüüd kinoartist Pariisis.

Palju on kirjutet reisikirjeldusi, uurimusi võõrasrahvaste iseloomu, kommete ning hingeelu alalt; on kirjeldet võõraid maid objektiivselt vaadetäpist käsitatult, avaldet häid teaduslikke töid. Ent need on osutund tööviljakate aastate tulemused. Käesolev kiri tahab olla vaid esimeste isiklikkude ning pääliskaudsete vaatluste ja reisielamuste mälestlemine ning sellasena leidku ta vastuvõttu...

Kui nädalapikkuste arutluste, kahtluste ning otsuste tulemusena istusin tuhmilt valgustet vagnuni puupingil, lendles kärpseina, korrapäratuid lendjooni ajju jättes, äsja möödunud jumalagajātu protseduuri masendavaid elamusi. Üksikud, hinge sügavamaid vagusid jätnud inimkogud lummutuvad hämaras vagunitühjas, melankoolseil nägudel viimse heasoovi värving. Aegajalt kaovad, uuesti nõrgemaina ilmudes, kuni viimaks raudteaste monotoonne unelaul nad suigutab olematusse. Hinge siirdunud rahu selgitab seni ebamäärase olukorra: kogu siinamaale vältunud elu kaugeneb pimeduse varjatuna teadmata kuhu; iga ühendav niit katkeb senise elu vahelt ning ebamäärasesena ja võõrana jääb maha seni kõike andev kodulinn...

Püüan sulgeda silmi, et anda väikest kosutust päevastest elamustest piinat närvele. Ent uni pole peoga võetav: võtad rinnataskust, puistad sugu silmakoopasse ning unud rahus. Ei. Täna laseb end suur võitja oodata kaua.

Pilusilmi vaade hulkleb tuntava laiskusega kaasreisijate ükskõikseil nägudel, rahulikult haigutava maamehe habetunult näol võttes kaasa terakese unemõnulust, libiseb ajalehte vajund intelligendi näole.

Tahtmata süvendab nende rahulikude, paari jaamavahet sõitvate inimeste ükskõikne hoolimatus hinges valitsevat vastolu: nemed — paari jaama möödudes, astuvad aovalgesse öösse, tunt ümbrusse, otustev lähisinimeste ringi — rahulikkena; mina aga, mis ootab mind, kus astun maha mina, kelle oodatuna, kus...?

Ning seni ämblikuna roomand, siidikangaid kuduv mõte lookeb pisuhännana kaugusse ette, tundmatuist maist lootuse aardeid hankima... Filmes ja aegkirjus näht ning raamatuist loet maailmad sõelub läbi mõte agoonialisel lennul, jättes maise keha E. v. raudtee 3. klassi puupingile tukkuma...

„Sõidupiletid, lubage...“ — „Kes Valgas maha läheb?“...

Hüpann kui unest heidutat lind, haaran käsi-kohvleid, ent... ei — väike eksitus — täna sõidan ju edasi...

Heidan kiire pilgu enese kaasveetavale „varandusele“: kõik on säilund. Kaasreisijad vaid lahkund. Olen ükski.

Mõtlen veel viimaseid kodumaa mõtteid, „jumalaga“ veel kord olnud ilusale, ning uus hommik tervitab uue päikesega uut elu uues ümbruses...

Läti-Valk heidab vaguni tühjusesse uusi inimesi, uusi reisiseltsilisi: kätatsev lastehulk kulunuis riideid, käes kõiksuguseid kompse, saadetuina rinnalapsi kandvaid vanemaist; sööstub üksikuid, paare, ühelapse süsteemi harrastavaid abi-

elulasi — sõnaga: igasse kihti kuuluvaid inimlapsi.

Kui tollivalvurid enese, vist iialgi mitte kustuva, uudishimu inimeste kohvrite ja kompsude kallal rahuldand, hakkab vedur uuesti enese väsimatut tööd. Aknaist venivad samad, igapäev näht ning ajju kulund maastikud mööda: tukk metsa, taludega külvat lagedad põllud, jõekesed, põõsastikke, vastu ringi tiirlev horitsont ning pilvist haljaks nühit taevast.

Seisan avat aknal, pää tormava rongi tuules ning vaatlen. Ei Latviija analoogiline maastik ega raudtee panorama too midagi uut: liig tavaline, liig vaheldusetu.

Asun enese kohale, heidan lamama, et õiset võlgujäänud und tasuda.

Mõni tund vältund unest äratab mind lapse jonnakas nutt. Minu vastu ei ole leidnud perekonna nooremaste osasse oli kuri heitnud peotäie jonn: aastane ning kahejapoolene kaasreisija olid ägedast revolutsioonilisest meeleolust vallat ning protesteerisid, üks kõva aseme pärast, teine tühja kõhu ebaõiglust toonitades. Neil väikseil näis olevat õigus.

Vahandades väikese rahurikkuja intensiivset kisa, pöördus pereema puhtas, intelligendi venekeeles minu poole. Ning varsti olime sõbralikus vestluses. Selgus, et mainit pere, keegi vene kunstnik, enese omastega „õnnemaale“ Ameerikasse rändab. Selle väikse, lapserikka perekonna reisihüda väljendas veel kord maailma laiali paisat vene boheemi traagikat. Miks see süütu, erapooletu klass kannatama pidi kogu rahva hädasid? Miks?...

Läbistasime elavas jutluses Riia, kus ümber istusime ning kandusime kõik ühise sihi poole.

Õo katte all läbistasime Leedu ning hommik koitis Saks piirilinnas Eydtkuhnenis.

Esimesena tutvustas Saksamaa enese tollirevidente; silmatorkav viisakus kõnes kui tegevuses, ametnikuline külmus ja korrektsus. Kohvrite läbivaadatusa vurame läbi Saksamaa eeskujulikult harit põldude, joonsirgete kraavide võrgustikus. Korralikud, punakatuselised taluhooned jäätavad meeldiva mulje. Lage, pealegu metsatu maastik, jookseb vastu rongile lõbusas meeleolus.

Saksamaalt, läbisõidu tempos vaadeld linnest olgu mainit Berliin. Lugematus ehituste rägastikus, sadandete autode nõelut võrgus ei tunne end oodetult hästi — harjumata. Tänavail puhutus, kord eeskujulik. Väikekodanlikule sakslasele omane riietus tänavail, väljaastumine tagasihoidlik.

Berliinist lääne poole muutub maastik: lokkavaid, selge taevaga kaet viljapõlde vahetab tööstuslinnade suitsuküllane atmosfäär. Vabrikud, töölismajad, raudteeharud — kogu kompromiss loob seninägematuid pilte.

Eriti intensiivseiks muutuvad tööstusringide panoramaid Belgias, lakkamatud suitsusambad korstnais. Halliks suitsund taevast, puud, majad ning inimesedki. Must, süng, habetund, kui pahaendeline vaim, liigub tööline tõmmu taeva all. Tööst üürit hinges rõome ega kurvastusi tundmatu — nii elab, töötab ning surebki vist see masinkultuuri ohver...

Nii jõuame kolme-, neljapäevase sõidu tulemusena „töötet“ maa — Prantsusmaa piirile. Tavalise tolliprotseduuri sooritand, tunnend hinges selajast ärritust: aimad, kuis veduri esimesed rattad löikavad pooleks Belgia-Prantsuse piiri sümbolse joone, ning silme ees udutub unistus — Pariis...

Sõidame kui muinasjutus, selle „õnnistet“ maa territooriumil.

Ning veelgi sügavamaks muutub muinasjutu salapärasus hinges musta õo laskudes nurkadesse. Katkeb teadvus...

Hommik. Pariis...

Vaevast silmi avand, tunned instinktiivselt midagi: oled päralt jõudnud. Kiire agoonialine pakkide otsimine, üldine segadus, rühelemine uste suunas väljavoolav ärritet rahvusvaheline mass kisub sind kaasa enesega.

Teisel vaguni treppastmelt väljasirutet jalga läbib elektrisäde — potentseerit ergukavast väikleb läbi teade: oled otsekohesesse ühendusse asunud gigantse akumolaatori, Pariisiga, Care du Nord'i asfaltplaatide läbi.

Kiire erutet pilk tervitab esmakorras Gare du Nord'i ähmasst poolläbipaistvat kuppelvõlvi, rutatab räpaselt, sigareti otstega külvat, banaanijookiga kaunistet ning igasuguse pahnaga ülepillat asfaldilt peaväljakäikude suunas ruumika jaamahone eeskodadesse. Pole mahti ümbritsevat inimkarja vaadelda — rühid vaid ainsa teadmisega, et oled Pariisis, tänavväljakäikude poole.

Mõne sammu pärast seisad hämmastunult tänavjalgeel: avanev pilt pehmenab räpase jaamahone muljet: taksoautode kaugusse kaduv

rida, üksteisest läbitormavate trammivagunite segu, sõeluvad autod — eelplaanil, tagapool kõrgete ehituste fassaade kohvikute ning kaubamajade suurte ruutavaustega.

Seisad kui hüpnotiseerit suurest liikuvast hüglaloomast.

Ent see ei kestu kaua: peagi kisub see hüglamass enese tormava elutempoga sind väetit, üksikut aatomi enese salapärase sisema poole.

Sunnid end reageerima elu reaalse pale avaldusile, kui kuuled võõra mahedat lipitsevat häält: „Võin teid, armuline, kuhugi saata?...“ — vigases venekeeles enese poole pöörvat. Ent lasta kuhugi saata?... Oh ei, küll saan juba abitagi edasi. Tänan, tänan lahke noormees, ent sedapuhku osutub teie abi üleilgseks; ning jätan muhveva, viisakusest tilkuvast altruisti uusi, paremaid võõraid ootama.

Istun lähemal seisvasse „Renault“ taksoosse ning libisen kuulmatult kuhugi — vist Ladina linnaossa...

Raske oleks luua süsteemi edasikestnud elamuste ning muljete hämarusse ja üleanda nähtut. Ke järgmised päevad mööduvad ses võratus tajumatuses: ei tea kus liigud ja kas liigud, või kantaks sind, tõgataks ehk surutaks kindla sihi poole kindla tempoga veres.

Vaadeldes kirjut tänavel, tunned kui viibisid kusagil seninägematult kevadisel tänavmaskeradil: näed lühidaseelikulist, heledat siidisukka kandvat, ilusajalgset pariislannat, päikese tõmmutat näos kaks rubiinilist huullesta; samal näel heatahtlikku naeratust säravat neegrit, süsinäos rida elevandi luid; taas kohtad sünget hindut, peas kroonina turban, silmad kaugusse puurit; pilusilmne hiinlane vaatleb tõlpind näol keevat tänavel; jaapanlane torgib suurimas südames rahus anesulega hambaid, mõnuledes täissöönd kõhu laiske mõtteid — ning kui vaatlusis ei väsi, näed lugematuid hulki lugematude rahvaste esitajaid...

Kogu see pilt ei sarnle kodumaa liikumismaaille ja tahtmata torkab ajju mõte suurest rahvaste karnevalist.

Eland kaineks end ses möllus, suhtudes mainit ellu hariliku surelikuna, omades tagasi enese orienteerumisvõime, võid anduda erapooletule vaatlusele.

Vaatlusväärsemana vaatlusväljana oleks kahtlusetu — Pariisi koondet kunstisaavutusi. Et luua aga küllalt rahuldavat pilti mainit alalt, seks kulub keskmise romaani võõra paberit ja trükimusta, aega ning pisuvat tõõ. Sudaan tõmmata vaid üksikuid sulgjooni ja puudutada kõike väärtuslist ning ilusat ainult peajoonis. Ent kas see õnnestub...?

Kui tahate elada läinud sajanguis, kui tahate osakesigi omada kord olnust hülgusest, kui tahate lugeda aeglo eedavid lehekülgi, siis sõidate Pariisist kümme-kilomeetrit eemalasvasse Versailles'i lossi muuseumi ja andute muinasjutuliku ümbruse vaatlusele. Siia, Versailles'le on koondet kogu „muinasjutulise“ kuningateaja säilunud jäänused.

Siin leiata Louis 14. töõriistu ning elutubade sisseseadeid; marquise Pompadour'i buduaare, mis oma õndsas pereema armustseenest ja soojest suudlusist võivad vesta imeilusaid lugusid; leiata koguni Napoleoni tarvitet esemeid jne. Leiata palju, mida maksab vaadata ning millel suur tähtsus, kui Prantsusmaa aegloolisel muinrusil. Kui astute välja lossi aeda, muinasjutulisse parki, hämmastab teid see aednikkude kunstivõime, millega on osat kaunistada seda kuningate asukohta.

See õnnelik välismaalane, kes külastand Pariisi, ent pole Louvre'is, ilmakuulsas kunstimuuseumis, suutnud veeta mõnd päeva, on kaotanud võõratu osa saadaolevast ilust.

Louvre, Pariisi ning Prantsusmaa suurim ja üks ilma suuremaist muuseumest, sisaldab enesest kõiki kujutatava kunsti galleriisid. Et anda mingit ülevaadet sellest lugematuist saalest koosnevast kunsti haudkambrist, oleks mõtetu mainit kohal.

Siis tutvustab meid invaliidile muuseum muistsete ning ilmasõja relvade ja jäänustega.

Kes austab suuri, külastab invaliidide kirikus asuvat Prantsusmaa titaani ning inimkonna suurema poja — Napoleoni hauda.

Prantslane austab suuri ning nende mälestus on talle püha; seda tõendab kogu ilmale „Tundmata sõduri haud“. See, Place Etoile'il, Triumfi väravate all asuv haud väljendab kogu Prantsuse rahva sügavat pieteeditunnet: ükski kodanik ei möödu pead paljastamata sellest paigast. Oil kui päevil põleb püha tuli, kunagi kustumata, mainit haul ning iga uus päev toob kaunistuseks juure uusi pärge, lilli ja anduses kummardavaid inimesi mälestuse ees...

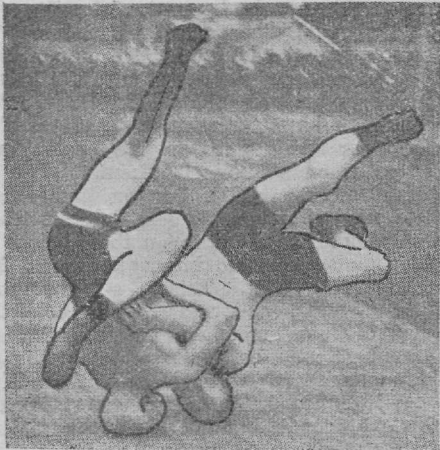
Place Etoile'ist saavad alguse kaksteist, igasse kaarde jooksvat tänavat. Ilusaim neist on Avenue de Bois Boulogne. Siin võib võõras näha Pariisi imelooma — hobust. Elekter ja auto surund selle õnneliku looma välja suurlinna iga-

MAADLUSÕPETUS.

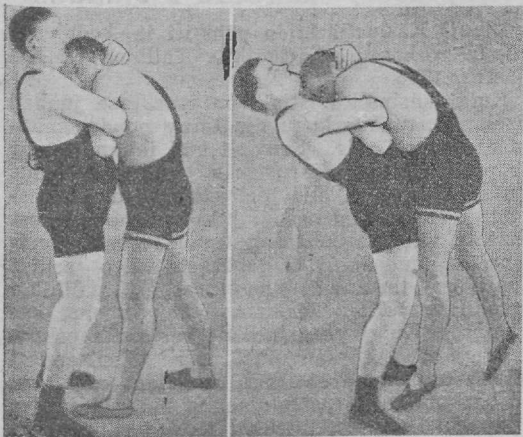
Ülevisked.

Puhas esipoolne üleviske (lindenihede) taha on tüübiline soome maadlusvõtte. Selle teostamiseks haaratakse vastase mõlemad käed ülevalt poolt küünarnukke ja pannakse oma käed kokku vastase rinnale. Nüüd tehakse kõhuga hoogne tõuge vastase keskehasse ja heidetakse samal hetkel ennast tagaspidi võimalikult kõrgesse silda, millele vastane peab järgnema, lennates üle pea kas ühele küljele või otse selili, olenedes üleviske ladususest. Joon. 12.

12. Puhas üleviske taha.

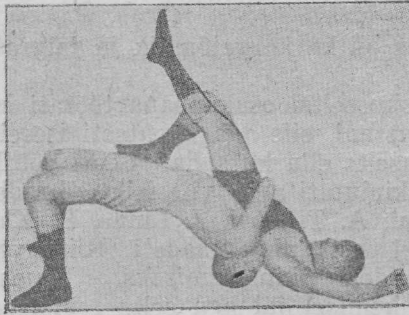
Üleviske taha kukla ja käsivarre sidumisega (joon. 13) tehakse nii, et parema käega seotakse vastase vasak käsi tugevalt visketeostaja rinna vastu ja vasaku käega haaratakse ümber vastase kukla. Siis heidetakse enast tagaspidi kõrgesse silda, millega vastane langeb visketeostaja peale, kes ennast nüüd paremale kääneb. Siis tuleb visketeostajal kiirelt ennast istukile ajada, vastase vasakul poolel, hoides võtet sees, jalad vastasest eemal, ja suruda allolija selili.

13. Üleviske kukla ja käsivarre sidumisega.

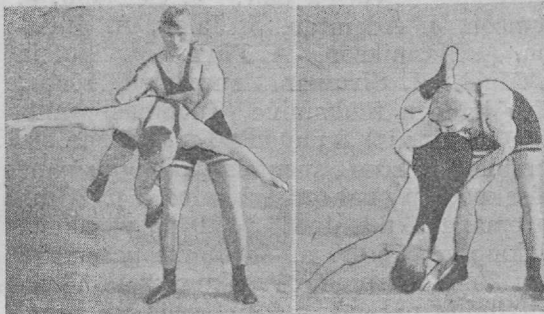
Üleviske taha tehakse ka nii, et mõlemad käed ühendatakse vastase kukla tagant ja kaenla alt (hoides vastase pead enese kaenlas); tõstetakse siis kaasvõistleja enese rinnale, kõverdatakse mõlemaid põlvi ja heidetakse ennast tagaspidi kas silda või ühele õlale. Selle järel kääntatakse ennast kiirelt, lastakse käsi lahti vastase kuklast ja tõustakse istukile, jalad väljapoole ja surudes allolija rinnale.

Nagu teada, on vastase seljataha õige raske pääseda. See nõuab suurt osavust ja mõned maadlejad on õige meistrid selle peale. Tagapoolt saab teha kardetavalt mitmeid heiteid ja üleviskeid. Kõige kohasem on minna vastase seljataha järgmisel kombel. Antakse vastasele võimalus

14. Üleviske tagavõöst.

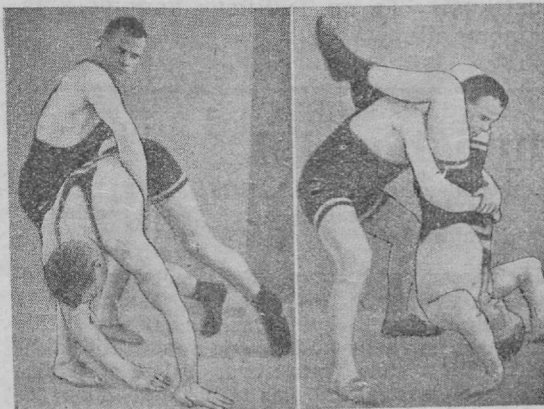
võtta mingi algvõtte, mille järel vasaku käega haaratakse vastase paremast käest kinni. Hoolitsedes, et vastane ei pääseks tegema nupuvõtet, hoitakse parema käega ta vasakust käest ülevalt poolt küünarnukki kinni. Siis lastakse enese mõlemad põlved nõtku, samaaegselt tõugates hoogsalt ja kiirelt vastase kätt ülespoole, püüdes ühtlasi teda selle liigutusega seljaga enese poole sundida, ning lipates ise ta seljataha.

15. Heilitusheide tagavõöst.

Kui nüüd haaratakse vastase seljataha olles selle parem käsi, on vastane juba kaotanud enese kaitsevõimaluse. Nüüd tõstetakse vastane maast üles ja heidetakse ennast tagaspidi hoogsalt silda. Vastane kukub harilikult ikka õlgadele. Joon. 14.

Väga tulus on vastase ülestõstet tagant teha nii, et ühendatakse oma käed vastase kõhu ümber sel kombel, et parem käsi ulatab vastase vasakule küljele. Siis asetatakse vastane enese parema kubeme kohale ja lastakse põlved nõtku, tõstes vastast maast üles. Nüüd võib järgneda heide kas taha või küljele.

16. Maasttõste.

Tagavõövõttest võib peale nimetatud üleviske teha veel mitmeid heiteid. Võib näit. vastast tõsta üles külje peale (joon. 15) ja keerutades ennast paremat kätt tagaspidi. Kui vastane on kaotanud tasakaalu, kummardatakse ennast ettepoole, millega vastane puutub peaga maha. Kui nüüd vastase keha tõmmata tahapoole ja

suruda alla, peavad ta õlad puutuma maha.

Ülestõste parterist, kui vastane on põlvili, tehakse käte ühendamise tagavõöks vastase kõhu all. Siis tõstetakse vastane veidi üles enese paremal küljel ja heidetakse tagaspidi selili. Võib ka vastast üles tõsta nii, et heitja pea satub vastase jalgade vahele, millises seisakus tehakse „veski“, s. o. ringipöörlemine. Nüüd tuleb meeles pidada, et määruste kohaselt tuleb heitjal emba-kumba põlvega enne vastast maad puudutada. Tehes sarnaselt heidet, astutakse ise pool sammu tagasi, millega vastane kukub otse õlgadele. Joon. 16.

(Järgneb.)

Helsingi atleetklubi juubeli-võistlused.

Helsingi atleetklubil, Soome juhtival raskejõustiku seltsil, täitus neil pävil 35 aastat, mil ta oma viljakat tegevust algas. Sündmust mälestati läinud laupäeval, pühapäeval ja esmaspäeval suuremate rahvusvaheliste maadlustega, kus tuivas soomlaste, rootslaste ja taanlaste konkurentsis ka meie Kusnets ja Teearu esinesid. Kuna eelmine Tallinnas kehvapoolset vormi viimasel võistlusel näitas, tuli ta Helsingis siiski „omadega läbi“. Teearu, kes esmakordselt Soomes maadles, sai väheste vilumuste tõttu seljakaotusi, kuid pääsis siiski neljandale auhinnale.

Kusnetsi pinevam matsh oli endise Soome kergekaalu meistri Nykäsega, mida Soome lehed tervest võistluste seeriast huvitavamana ja võtetrikkamana märkisid. Võitis napi paremusega Nykänen. Huvitav on märkida, et meie Praks läinud aastal Nykäst kord seljavõiduga võitis. Taanlase Frisenfeldi võitis Kusnets 11.33 min., kuna lõpumatshis ta Kokkise lindenihettest langes 1.22. Kokkinen oli üldse hülgevormis. K. Vesterlund kaotas talle 22 sekundiga, Ekholm 1.15, Pekkala 1.36 jne. Ainult Nykänen suutis seljakaotusest pääseda.

Teearu, kes rahva ja Soome politseinikkude lemmikuks tõusis, kaotas siiski oma vastastele võrdlemisi kiirelt. Svensson seljatas ta 1.20, Nyström 4 min. ja Larsen 3 min. Svenssoni märgivad Soome lehed parimaks välismaa raskekaalu maadlejaks, keda Soomes nähtud. Ta lõi ka Soome meistri Nyströmi kuklaheitest 4.15 selili, Taani meistri Larseni 1.36 jne.

Võistluste lõpul oli suur pidulik aktus, kus tervitati suusõnaliselt ja kirjalikult. Eestist oli tervitanud jubilaari sooja telegrammiga v. s. Sport, mis elavat vastukõla leidis. Seltsi esitajana sai Kusnets tugevatest kätest lae poole kõigutada.

Üldine võitjate nimestik oli:
 Raskekaal — 1. Svensson, Rootsi, 2. Nyström, 3. Larsen, Taani, 4. Teearu, Eesti.
 Poolraskekaal — 1. Pellinen, 2. Rosenqvist, 3. Vecksten, 4. Hansen, Taani.
 Keskekaal — 1. Kokkinen, 2. Nykänen, 3. Kusnets, Eesti, 4. K. Vesterlund.
 Kergekaal — 1. E. Vesterlund, 2. Huupponen, 3. Suojoki, 4. Kilpiö.
 Sulgkaal — 1. Pihlajamäki, 2. Pasanen, 3. Meier, Taani, 4. Kajander.
 Kärbeskaal — 1. Ikonen, 2. Pappinen, 3. Ryhänen, 4. Rask.

Sven Lydman †

Soome paljukordne jalgpalli internatsionaal ja rahvusmeeskonna kapten sai läinud nädalal õnnetut surma oma ametikohuste täitmisel elektrivoolu läbi. Ühineme leinas Soome sportlaskonnaga.

Ungari — Rootsi 3:1.

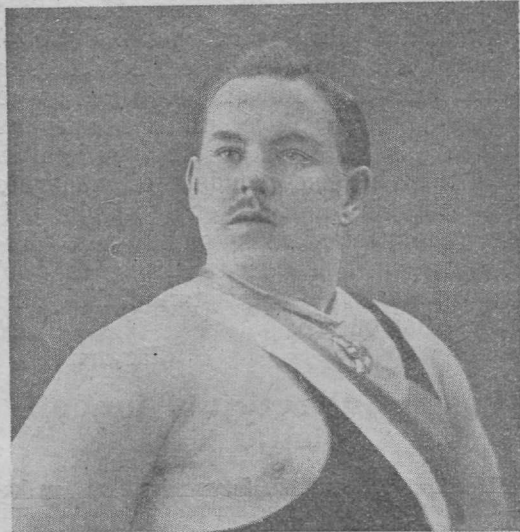
Maavõistlus peeti pühapäeval 35.000 pealtvaataja ees FTC väljal Budapestis. Juba 4. minutil saavutas Ungari paremäär Braun pealöögist esimese värava, millele 31. min. Opata teise püüdmatult lisas. Teisel poolajal olid ungarlased suuremas ülekaalus, kuid väravad olid visad tulema. Vast 67. min. suutis Kohut 3:0 saavutada. 5. minutit enne lõppu läks Dahlil korda oma meeskonda kuivast kaotusest päästa. Ungari meeskonna koosseis oli: Weinhardt; Fogl 2.—Fogl 3.; Rebro—Kleber—Obitz; Braun—Molnar—Opata—Schlosser—Kohut. Läinud aastal kaotasid ungarlased Stokholmis maavõistluse 2:6.

— 1. F. C. Nürnberg tuli läinud pühapäeval Lõuna-Saksa meistriks jalgpallis.

Eesti raskejõustiku arhivaalidest.

T. Viidemann.

Johann Sirmann, Pärnumaa omaaegne suur-tõstja.

Jõustiku arenemisest Pärnus.

17. aprillil 1891. aastal sündis Pärnus kaupmehe pojana Johann Sirmann. Käies Pärnu linnakoolis, hakkas ta huvi tundma jõustiku vastu ja algas harjutama ennast raske- ja kergejõustikus. Tõukeoma sportliseks tegevuseks sai ta A. Tiitsovilt, kes oli osav võimleja ja kel ei puudunud kodus ka mitmesugused harjutusabinõud. Kord oma kaasõpilast ja sõpra külastades, tegi Sirmann ka harjutustes katseid. Teiste abinõude seas leidis ka paar kaalupommi, mida Sirmann ühe käega kergelt üles viskas.

Sellega oli harjutusteks algus tehtud, peagi osteti üks 6-puudaline lestadega õp-pekang ja muis raskustes käsikange. Kavakindlaid harjutusi hakati pidama iga päev. Pea kogus Sirmanni ümber ka teisi kaasõpilasi, kes olid jõustikust huvitatud, nii et harjutajatele elukorterit ruumid napiks jäid.

Otsiti avaramaid harjutusruume ja need leiti karskusseltsi „Valguse“ majas, kus karskusseltsi osakonnana hra J. Jalaka juhatusel tööle asuti. Mainitud osakond algas oma tegevust 1908. aastal. Liikmeid kogus osakonda saja isiku ümber, kes hoolega jõustikuharjutustele andusid. Tugevamad tõstjad olid Sirmann, vennad Tomsonid ja Jürisson. Harjutus-

te kavas oli ka kergejõustik ja jalgrattasõit.

Karskusseltsi osakonnana töötati kuni 1914. aastani, siis aga kavatseti iseseisev jõustikuselts ellu kutsuda. Seati põhikiri kokku, kirjutati alla viie isiku, hrade J. Sirmanni, A. Tiitsovi, J. Linde, K. Kleini ja Kurgi poolt, ning saadeti Riiga valitusvõimudele kinnitamiseks. Ilmasõja lahtipuhkemisel jäi aga selts registreerimata, algas Pärnu linna pommitamine sakslaste poolt ja mitmed põhikirjale allakirjutajad sõitsid Pärnust ära. Karskusselts „Valguse“ jõustiku osakond töötas kuni 1922. aastani endisel kujul, siis aga registreeriti ta iseseisvaks seltsiks nimega Noorkarskus-spordiühing „Vaprus“. Selle asutajad liikmed olid: J. Tamm, J. Kattai ja J. Varso. Seltsi asutamise mõtte algatajaks oli A. Tomson. Ühingul on liikmeid paarisaja ümber, neist mehi 135 ja naise 56.

Omaaegse „Valguse“ spordiosakonna agaramad tegelased olid: J. Sirmann, J. Tomson, J. Adamtau, J. Jalak, A. Jürisson, A. Männikson, A. Pärn, M. Saul ja P. Must. J. Sirmanni suurimad tõsted olid: kahega tõukamine (uuemas prantsuse süsteemis) 8 puuda 20 n., kahega surumine 6 p. 20 n., surumine kahega sõduri seisakus 5 p., kahega rebimine 5 p. 20 n., paremaga tõukamine 6 p. 30 n., vasakuga tõukamine 5 p. 30 n., surumine paremaga 3 p. 20 n., surumine vasakuga 2 p. 30 n., krüvimine paremaga 5 p., rebimine paremaga 4 p. 20 n. ja rebimine vasakuga 4 p. Selili maas olles tõukas kahega 8 p. ja surus kahega 6 p. 20 n. Erilise tõstena tõukas õlalt kolm kahepuudalist kaalupommi, viskas maast hooga 4 p. 30 n. Pommidega mängimises oli üks parematel sel ajal. Omandas 1909. ja 1910. aastal Riias Baltimaa tõstemeistri nime ja 1910. aastal Liivimaa tõstemeistri nime. 1911. ja 1912. aastal võitis veel Tartus Baltimaa tõstemeistri nime ja viimasel aastal ka Peterburis Venemaa esitõstja nime. Samal aastal võeti ta ka väeteenistusse ja ei ole peale selle enam võistelnud. 1915. aastal oli Sirmann Peterburis Poshitajevi raskejõustiku koolis tõsteõpetajaks. Hra Sirmann on praegu keskmistes eluaastates, täies elujõus, kuid loobunud jõustikust. Ta on Tallinnas kaupmees ja majaomanik.

Käsi-pallist alganud hooajal.

Puudus võimlates. Käsi-palliliidu uus juhatus. Keskkoolidevahelised esivõistlused. 3. Tartu-Tallinna linnavõistluse ja 4. Läti-Eesti maavõistluse ootel. Kes annab esimesed Eesti meistrid käsi-pallis: Tartu või Tallinn?

Ajal, kus jalgpall oma skandaalidega ja välktorniiridega meil unerüppe vajunud, jääb talviseks meeskondademängu kaaslaseks jääpallile ainult käsi-pall. Muret teeb aga selle kauniks tunustatud spordiala harrastamisele puudus võimlate järele. Korralikku võimlat Eestis pole vast üldsegi olemas ja sündsam sarnane asutus käsi-pallile, Tallinna NMKÜ võimla, on niivõrd „okkupeeritud“ Saksa kultuurseltsi poolt, et rääkimata käsi-pallitreeninguist, siis nappus isegi võistluste korraldamiseks valitseb. Kalevi võimla oma kitsastes mõõtudes ei suuda siin aga appi tulla. See näitab, kui hädatarvilik on ühegi modernvõimla asutamine, mis käsi-palli kõrval ruumi annaks ka raskejõustikule jne. Kui me oleme üle saanud staadioni ehitamisest, tuleks rattad alla panna ka püüdele üht võimlat ehitada. Ja

mida varem, seda parem. Selle mõtte propageerimiseks me spordi keskorganile jõudu!

Kuigi käsi-pall, kui niisugune, Eestis ju üle viie aasta harrastust leidnud ja vastav liit faktiliselt kolm aastat tegutsenud, sai ta juriidilise aluse käesoleval aastal, kus ta peale põhikirja registreerimist ka keskliidu liikmeks vastu võeti. Esimene korraline asemikkudekogu koosolek peeti oktoobris. Seal valitud uus juhatus, kelle mandaadid aga juba uueaastaga lõpevad, jagas omavahel ametid järgmiselt: esimees J. Roosileht (NMKÜ), abi A. A. Kempa (NMKÜ), sekretär A. Luht (Flora), laekur A. Koppel (Võitleja) ja varahoidja A. Adorf (Võitleja). Neist on ajuti-sest juhatuses püsinud Roosileht ja Adorf.

Võimlate puudusel kipub ennejõulune hooaeg kehvaks jääma, ainult Tallinna keskkoolide-

vahelised võistlused toovad lohutust. Neid peetakse korraka NMKÜ ja humanitaargümnaasiumi võimlates. Seniseid võistlusi jälgides võib langust konstateerida, mis seletatav sellega, et rida paremaid mängijaid rebasmütsi pähe võtnud. Siiski on noorem materjal arenemisvõimuline ja võib tulevasi suurjõude anda. Praegu rühivad võrkpalli eesrinnas kolledsh, realgümnaasium ja Saksa realkool, kuna korvpallis viimast Vene gümnaasium asetab. Neist võib ka tänavusi meistrid loota.

Seltside meeskonnad pole aga veel ühegi avaliku võistlusega esinenud. Pöörde toob vast alles 3. Tartu-Tallinna linnavõistlus, mis detsembris Tartus aset leiab. Sellega pannakse ka alus rahvusmeeskonna treeningule ja peale väga võimaliku 4. linnavõistlust Tallinnas, algaks süstemaatiline treening 4. Läti-Eesti maavõistlusele, mis järgneva aasta algul Riias ette nähtud. Kaalumisel on ka Eesti-Leedu maavõistlus.

Tartu-Tallinna kohtamine töötab eelmistest kibedamana tulevat, seda eriti võrkpallis, sest Tartu on vahepeal rikastunud veel mõnest tallinlasest-üliõpilasest, kelle hulgas silmapaistvalt figureerivad parimad Eesti surujad Zimmermann ja Normann. Ka Tartu Pikk-Petta (Pedajas) on praegu haruldases vormis, nii et Tartu surujastrio tunduvalt Tallinna üle peaks kaaluma. Korvpallis on küsimus lahtisem.

Käsi-pallimeeste mikhipäev on ümberregistreerimiste näol muudatusi peaaesjalikult Tallinnas sünnitanud. Kahtlemata on tugevnenud Kalev, kelle ridadesse asusid internatsionaalid Mikk ja Matiisen NMKÜ-st. Teiste seltside meeskonnad on jäänud peaaegu endisele nivoole. Läti-Eesti maavõistluse moodudes algavaid esimesi reguläärseid Eesti esivõistlusi käsi-pallis teeb uuesti ärevaks Tartu-Tallinna konkurents. Kumb annab neist esimesed Eesti meistrid korv- ja võrkpallis, või annab kumbki ühe? Ka Tallinna omavaheline konkurents on tugev ja etteaimamatu. Kas suudab Sport korvpallis ja Kalev võrkpallis kevadisi NMKÜ karikavõistluste saavutusi korrata? Aeg näitab seda. Esivõistlused peetakse punkt-süsteemis, kuna 2. klassi ringkondade viisi cup-süsteemis läbi mängib. —gl.—

H. Markoviitš

Viru tän. 15. Tallinn, kõnetr. 26-52.

Kõige suurem valik väärtuslike asju spordi- aafindadeks.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Eesti Käsi-palli Liidu põhikiri ja kodukord, korv- ja võrkpalli määrustik“. Tallinna NMKÜ kirjastus, 1926.

Kuigi käsi-pall Eestis juba 5-aastase juubeli läbi elanud, tundus kogu aja terav puudus mängumäärustiku järele. Seni oli küll ilmunud paar selle poole sihitud määrustikku, kuid neil leidis palju ebatäpsusi ja olid tõeliselt määruste konspektid. Pealegi olid needki juba vananenud, sest iga aasta viib Ameerika vastav määruste komitee neisse uuendusi. Sellepärast tuleb erilise heameelega tervitada käesolevat käsi-palliliidu kontrolli ja NMKÜ kirjastusel äsjailmunud käsiraamatut. Kuigi peaaesjalikult vastavate oskuse-sonade puudusel mängumääruste tõlgitsemisel üksikuid arusaamatusi võib tekkida, ei varja need aga määrustikus ettetoodud mõtteid ja see on peaaesjalikult. Järgnevad trükid toovad siin parandust. Käesoleval hooajal, kus jällegi õige olulisi muudatusi mängumäärustes tehtud ja E. Spordileht võimalikkuse korral oma veergudel lisaks käsi-palli mänguõpetust kavatseb avaldada, on raamat parajal ajal ilmunud. Ka juurelisatud liidu kodukord, milles avaldatud esivõistluste kord, meeskondade klassifikatsioon jne. on hädatarvilik spordiorganisatsioonidele.

Kokkuvõttes võime julgesti ilmunud raamatut, kui ainust õiget käsi-palli mängumäärustikku, soovitada kõigile spordiorganisatsioonidele, kaitseväärtuse ja liidu osadele, koolidele, mängijatele jne.

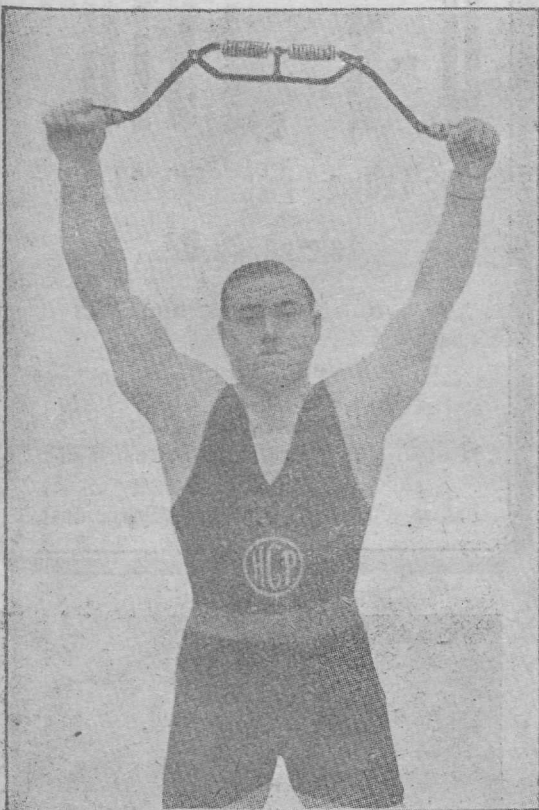
Ka raamatu hind 35 marka on vastuvõetav.

— Inglise kindralkonsul Palestiinas on anetanud jalgpallispori arendamiseks pühal maal 30.000 naelsterlingit (umbes 55.000.000 Emk.). Treeneriks Halfasse kutsuti endine BAC mängija Arpad Weisz.

— Hugo Meisl kavatseb Austria rahvusmeeskonda pikemale võistlusturneele Amerikasse viia.

Le muscleur—uus treeningu aparaat.

Rigoulot harjutustel muscleuriga.

Dr. med. L. Meyer on loonud treeningu aparaadi „Le muscleur“, mis lühikese ajaga on paljude maailma kuulsamate spordisuuruste poolt kasutamist leidnud ja nende poolt heaks kiidetud. Aparaat on kohane terve keha muskulatuuri arendamiseks aktiivseteks liigutusteks ja sobib niihästi tõstjatele kui maadlejatele, poksijatele, kergesportlastele, jalgrattasõitjatele, jalgpallimeestele jne. Ta on kahe käepidemega metallist riist, mille keskel vedru, mida peab kokku surutama. Ühendades surumist mitmete võimlemisharjutustega, mille juhatus aparaadile ligi pandud, saab väga tulusalt kogu kehale mõjuvaid harjutuskombinatsioone.

Aparaadi saatekirjast on näha, et teda oma treeningul on kasutanud sarnased mehed nagu: Jack Dempsey, Charles Rigoulot, E. Cadine, A. Deglane, Jaan Jaago, Carpentier, manager Descamps ja teised, kes oma soovitusel kirjalikult on lisanud.

Eestis on aparaat saadaval spordiriistade kaupluses „Esto“ ja ta hind on 1450 marka, mida kalliks ei tule pidada. Kes oma keha kallal süstemaatiliselt tahab töötada, teda mitmekülgsest arendada, sellele on „Le muscleur“ tarvilik abinõu.

Võrkpall Viljandis

läks hoogu alles läinud talvel, kus enamvähem moodne mänguviis omaks võeti ja üsna häid edusamme tehti. Nii võistles maak. gümnaasium Pärnu ühisgümnaasiumiga kaks korda, mängu 1:1 jättes.

Käeoleval sügisel koondus parimaid endisi m. g. mängijaid Sakala m. kaitseliitu ja jätkavad korrapäraselt treeningut. Sündaaks partneriks on praegugi maak. güm., kes aga oma direktori soovidele vastavalt liiga piiratud võimalusi omab edenemiseks. Märkimisväärne on Viljandi naismänguklass, eriti haridusseltsi tütar. güm. naiskonnad, kes kahesöödu mängu ladusalt valdavad ja hea vastupidavuse kõrval platseerimises mees- test maha ei jää.

Võrkpalli paraadina esines pühap., 14. skp. turniir, kus kolm mängu peeti. Esiteks võitis haridusseltsi 1. naiskond teise 2:1 (30:20), siis Tulviki sõprusmängus kaitseliidu õpilaskompanii 2. 2:1 (40:43), ja lõpuks 1. kompanii õpilaskompa-

Linnavõistlus Tartu—Pärnu käsipallis.

Mõlemad nõrgalt esinenud.

Laup., 13. nov. tuli Tartus pidamisele Pärnu-Tartu vaheline käsipalli võistlus. Arvu järele teine. Esmakordselt külastati Pärnut möödunud kevadel, kus vaevatult võideti. Oodati, et neil selle aja kestel suuri edusamme tehtud, mis vahest tasavägist mängu lubaks oletada.

Esimesena kohati võrkpallis. Kell 8.15 m. ilmu- id platsile pärnlased koosseisus: Tamm suruja — Klein tõstja, Nukk — Bernhard, Tiisfeldt — Tammekänd. Pärnut esitas neil võistlustel punasärgiline Vapruse meeskond.

Tartu esines koosseisus: Normann — Karro, Pedajas — Voik II ja puuduva Zimmermanni asemel, kes Riias võistles, Roht — Tamm. Vahekohtunik Saar, Tartu N. M. K. Ü.

Mäng algab Pärnu väljalöögi, see likvideeritakse. Selle järele saab Tartu Normanni surumistest ning anitusmängust edu 6:0. Juhuslikult saab Pärnu väljalöögi. Surub edukalt Pedajas, nii et 8:0 Tartu edu. Pärnul õnnestub Nukki poolt surumine, mis Pärnule esim. ja viimase punkti toob. Nüüd aga teevad tartlased lõpuspordi ning vahepeal Rohtilt tehtud punktile lisab Normann puuduva otsa, nii et esimene mäng lõpeb 15:1 Tartu eduks. Teise game'i algul ei õnnestu servid. Viimaks mängib Pärnu oma eduks 1:0. Pika kohavahetamise järele, mil võrgu ette pääseb Normann, hakkab Pedajase poolt tasakaalustatud vahekorrale, Normanni poolt lisa tulema. Rohti krüvimisest kerkib tagajärg 6:1. Mõne aja on pärnlased segaduses, mil Normann väljalöökidest jõuab tagajärjeni 12:1. Seal teeb seesama Nukk teise surumise ja ühes sellega punkti. Mäng lõpebki 15:2.

Võitis kokkuvõttes Tartu 30:3. Vahekohtunik just tõstepuhtust piinlikult ei jälginud.

Mäng ise oli kuivavõitu. Tartlastest head tööd tegi paar Karro — Normann. Teised, vist mängu mitte tähtsaks pidades, toimisid ebahoolikalt.

Pärnulastest esines ainsa väljapaistva mehe- na Nukk. Pikakasuline ning sale, omab ta väljavaateid paremasse surujate klassi tõusta. Teitel puudus veel lihv ja kogemus. Ka ollakse võrgumängus vilumatud.

Järgnev võistlus võrkpallis naistele tõi rõõmsa üllatuse — Tartu naised püsivad ikka endisel kõrgel tasapinnal.

Mängisid Akad. Spordiklubi ja Tartu tüt. g. naiskonnad. Esimene mäng mängitakse mõlemilt poolt energiliselt. Pall jääb vahest mitmeks mi-

nutiks mängu. Siin on selgesti näha, kui kohane just naistele on võrkpall. Pehmete löökidega liigub pall võrgu ette, kus teda mõnda tühja vastaspoole nurka lükatakse. Kuid ei puudunud ka harilised serveerimised. Võitis A. S. K. 15:11. Teisel mängul pole seda ühtlust. Sisemiste segaduste tõttu vastaskomandos võitis T. t.-g. 15:5, kuid oli sunnitud kaotama kolmanda 15:10. Referii Silvester veidi ebatäpne.

Korvpallis ilmub platsile Pärnu koosseisus: edurivis Klein — Tamm — Tammekänd, kaitses: Nukk — Michelson. Tartu: Normann — Pedajas — Karro ja Voik — Mällo. Mäng kaldub keskel lahtilöögi järele kohe Pärnu poolele. 3. minutil viskab Normanni foulust Nukk 1:0 Pärnu eduks. Kuid 4. minutiks on Tartu Normanni visketest juhimisel 4:1. 9. minutil tõstab Karro juba tagajärge ilusa ääreviskega 13:1. 10. minutil ilus kaitsekombinatsioon, kus Mällo viskab 15:1. Häid viskeid ilmutab Karro, kelle visketest peajasjalikult on 15. min. tagajärg 25:1. Järgnevad foulid Pedajasel ja Michelsonil. Karro on vahekorra punktide arvu juba 29:1 tõstnud, kui Tammekännul õnnestub visata 29:3. Mäng lõpeb ilusa Pedaja kaugeviskega 31:3.

Teise poolaja algul on Tartul ilus mäng. Ilustest visketest, peajasjalikult Karrolt, on tagajärg 8. min. 16:0. Seal pääseb Klein viskele ja tagajärg 16:2 Tartu eduks. Järgnevad Pedaja atakid, kes omakorda aitab 17. min. tõsta tagajärge 22:2. Karro lõpetab mängu 24:2.

Kogusummas 55:5 Tartu edu. Referii Saar ja kohtunik Silvester korralikud.

Tartu polnud suuremat treeningut saanud. Selle tõttu esines ta ka alavormis. Polnud kombinatsioone, ning meeskond ei näinud ühtefest tundvat. Kõige rohkem suutis maksma panna end Karro. Pedajas oli liig aeglane korvi all. Normannil ei õnnestunud visked. Kaitse töötas paremini. Praeguse vormiga ei suudeta aga kuigi kaugele.

Pärnu meeskonnal puudus elementaarsem pallikäsitus, nimelt visked ja püüdmised. Nagu näha, puudub neil süstemaatiline treening, aetakse vist ainult harjutusvõistlustega läbi. Ka pole visked stiliikad. Visatakse täie jõuga vastu lauda, mis loomulikult resultaati ei anna.

J. Kg.

Tartu kiri.

See talv on igalpool visa tulema. Nii ka Tartus. Oli teist nate ja „läits“. Raadi tiigil oli pakas jää. Oleks Mitt veel siin, too oleks kibedasti treeninud. Kuid see on otsaga Tallinnas „sides“. Imelik see side. Just kui magnet kibub üle riigi paremaid sportlasi enesesse. Nii läksid peale Miti veel odameister Laurson, Grünberg j.t.

Praegu pakuvad huvi ainult igalaupevased käsipallivõistlused. Mängivad igal lupäeval ühed enam-vähem samad komandod. Vahel sekka ka juudid. Nüüd hakkab sekka ka välisvõistlusi tulema. Oli Pärnu. On oodata järgmiseks lupäevaks Tallinna Kalevit, siis linnavõistlusi Tallinna, Valga ning Riiga.

Pühapäeval algasid ka keskkoolide esivõistlused. Võrdlemisi kergelt võitis seminaar — re. algümnaasiumi, kellel ka lootusi meistri kohale korvpallis ning tahab Treffnerilt vägise ta traditioonilist meistri kohta rõõvida. Võrkpallis on aga Treffonia väljaspool konkurentsi.

Uudisena vahest on, et Silvester hakkab hoolega harjutama, kelle juuretulekuga linna- meeskond ja ühtlasi ka liiderklub märgatavalt tugevneb.

Huvitavaid üksikasju jutustatakse Valga matšist käsipallis. Algab sellega, et saadeti mitu meeoleulikast tundi mööda maskeraadil. Selle järele tuldi koju ja heideti korteriks antud klassitubadesse pinkidele. Seal kihutas külm

mehed üles stardiharjutusi tegema. Hommikuks mindi kesklinna ahjule tolmusse, kus mõneks tunniks uinuti. Peta aga oli kuulanud vana- meeste kahekõnet: „Kes need poisid seal on?“ „Noh need on Tartust. Meie mehed on kavalad, väsitavad nüüd nad hästi ära, siis on võistlustel roidunud ja meie omad võidavad. Meil siin on üks pikk Puus'us. Üks poisiuke lükkab selle väikese palli üles ja see lööb ta nii kõvasti rusikaga üle võrgu maha, et suitsu juga taga.“ Öhtul oli võistlus olnud hirmus äge. Korvpallis pekstud larsid haledalt. Kohtuniku arvel tulnud nii so- laseid haisupomme, et pidanud maski ette panema. Ei pakuvat isu niisugune võistlemine.

Üliõpilaskond lõpetas oma järjekorralised võistlused. Seekord ping-pongis. Üksikmängus tuli meistriks Kleinberg, Vironia, teine Riomar (E. Ü. S.) ning 3. Metsmees (Unitas).

Muud suuremat pole kuulda. Kergejõustiku mehed nokitsevad omaette. Käiakse hoolega Kalevi võimlemistunnis Kalemehe juhatusel Niels Bukhi tegemas. Mõned käivad N. M. K. ühingu poksipalli tagumas.

Muuseas, mister Saar palus teatada, et ta ikkagi poksitreener ei ole. Ta näitavat küll mõningaid lööke ja võtteid, kuid instruktori nimi ei tahtvat just hästi talle sobida.

Seekord tervisi J. Kg.
ehk jot kilogramm.

nii 2:1 (36:32). Viimane mäng oli turniiri parim, kuid oleks võinud octustekohaselt ilmekam olla. Tehti palju üleliigseid vigu ja paiguti kadus mängulust sootuks. Ainukese ruumina kasutatakse haridusseltsi saali, mis veidi kitsas on, kuid parema puudusel rahuldab. Loodetavasti ka vastalanud hooajal Viljandi välisvõistlusi üle elab ja mõnda veel õpib, kuna distants näiteks Tartu—Viljandi mänguklasside vahel veel suur, kuid lähendatav ka Viljandi poolt.

— Samitier ja Zamora on nahkkuuli kõrval ka kincartistidena tegutsema hakanud ja esinevad mitmetes juhtumusfilmides peategelastena.

— Ühegi riigi suurus ei seisa tema all clevates ruutkilomeetrites, vaid ta rahva füüsilises ja moraalses jõus, tema tegudes ja andumuses ühis- konale. Seailles.

— Hakoah—Amateure võistlesid Viini esi- võistlustel 2:2, samuti Slovan—Simmering.

Pariisist.

(4. lhk. järg).

päisusest, kui oma aja äraelanud nähtuse, ja nüüd korraldavad Pariisi koorekihi esitajad „tema auks“ igapäiseid jalutuskäike eelmainit Avenuel, seks eriti ehitet ratsasõidu teil.

Elavat kunsti pakuvad mitmed tuhanded Pariisi teatrid. Olgu nimetatud vaid Opera. Olj õnn näha eelmainitud Goethe „Fausti“, mida tolkorral 1713-at korda üle lava libistati. Ettekujutus saada kirjeldusist on raske, seepärast mõttetu tuua midagi seal valitsevast hiilgusest.

Kino alalt olgu mainit Place Clichy'l asuv 15-tuhandelise inimhulka mahutav asutus. See on pigemini kohvik-või lokaalkino, sest saal on täidet laudadega, kus tüdinedes pildist aega muuga veeta võib.

Kui Pariisis viibivast boheemkonnast pilti luua tahate, astute Café Monparnassi. Ruumikas saal külvab täis nelinurkseid laudu, harilik lokaali mulje. Siin võib pilk nauti külluseni neid luule-rikkaid kunstnikkude tüüpe — igalt alalt, igast rahvusest, igast east.

Näed noort, õhetavkõrvulist poeeti, loomas süvenenult paberisse, inspireerit laul seisvast veini või õlleklaasist; sasi juuksehunnikuga, kirju lipsivahuga lõua all, räägib näitlejakalduvustega kunstnik sõbrale õiseid elamusi — ning seda muretut naeru!.. Või näed süngitsemas kusagil nurgas mõnd „õitsevas“ ülikonnas katusekambri elanikku.

Ka siin väljendub see Pariisile omane paradoksaalne vaim ja sügav, vist mitte kunagi lepitatav vastolu: hiilgus — närud, lõbu — kiratsemine ning melankoolia. Pariisi löikepinnal lookeb maona eelmainit kontrasti joon ning selgema maina kui mujal paistab silma see sotsiaalne pahe. Ning järeldad paratamatult sotsialist. idee mõttetust: elu ei lase end väärastada kõikes kihtes, inimesed ei jõua iial üheväärse pinnani; mägesid kuristikudesse suruda — see on mõtteta...

Lõpeks mõningaid pilte Montmartre'ist.

See Pariisi ööelu ja müüdava armastuse peaning jõuab kulminatsioonile kesköö möödudes. laulatuslikkusega moraali mürdvast ja tuhandeid ruineerivast Pariisist. Alates Moulin Rouge'iga, lõpetades viimase apashide kõrtsiga — see kõik annab ülevaate sellest, mida suudab pakuda naine enese pariisliku nüansseerimisvõimega, alkohol ja mürisev neegri-jazz.

See on jalustrabavus moraali jüngrile, väike kõrvallõbu tugevale kodanikule ning tagasiööramisteeta sulatusahi nõrgale, tahtevaele inimlapsele.

Süütu öö tulles algab see soodoma „patuelu“ ning jõuab kulminatsioonile kesköö möödudes. Moulin Rouge särab tuled meres, ning laval libiseb paar korda aastas vahetatav revüü: pärlitena ses ilus tantsisklevad paljad naised (viigilehest kaetuina). Publik koosneb peamiselt lõbujanulist väljamaalasist; demonstreeriv ameeriklane, rahulik, naerev inglane jne.

Sajad lokaalid ja eriasutused muutuvad enese kaupa suurima eduga ning see vaene eksploateeri-

tav naine rahuldugu kõige, küsimata muud kui — raha.

Ent tänav? Ka tänav kaubitseb: siin näed elegantset daami pärlsilmi pilgutamas sulle, seal astub sulle ilus, lapsenäoga pariislanna juure, eemal esitab omi võimeid äsja möödund arvatav printsess...

Ning palju veel ses suunas — ...
Imelik on elu, ning eriti siin...

Talisportiliidu asemikkude kogu

oli läinud pühapäeval koos Sportbüroo ruumides. Koosoleku juhatajaks valiti Lugenberg, kirjatöimetajaks Luht. Pikemaid vaielusi tekitas kahe karistusotsuse kinnitamine, millega Tallinna hokkeiklubi ja Tartu Kalevi liige Reeder olid üheks aastaks diskvalifitseeritud. Hokkeiklubi lasi teatavasti vastu liidu juhatusse keeldu oma ridades startida Kalevi liiget Kleinbergi, kuna Reeder liidu prestiihi oli riivanud Tartus peetud iluuisutuse esivõistlustel. Asemikkude kogu kiitis liidu juhatusse teguviisi õigeks.

Liidu tegevuseks eeloleva talve peale eelarvet ei seatud, juhatus volitati tegutsema võimaluste piirides. Otsustati astuda rahvusvahelisse suusa-, kiir- ja iluuisutamislüütu.

Uude liidujuhatusse valiti: Hiiop, Saulmann, Lepp, Floor ja Ree. Asemikkudeks spordi keskliitu: Saulmann, Vöntso, Hargel, Tshupilin ja Lepp.

— Tul Harder, Hamburgi kuulus kesktormaja ja Saksa edurivi paljukordne juht, on ka hea kergesportlane, oma 34 aasta peale vaatamata Ta võitis hilissügisel Hamburgis kolmevõistluse, hüpatas kõrgust 1.63, heites ketast 33 ja joostes 200 mtr. 25,4. Samal päeval võistles ta ka Hamburger S. V. värvides Eimsbütteli vastu ja saavutas 12:0 lõppevas matshis suurema osa väravatest.

— Nurgalöögid maksavad veel! Alshiiri jalgpalliliidu määrustikus seisab paragrahv, mis vist omapärasuse peale terves maailmas pretendeerib. Seal on öeldud, et võrdseväralises mängus võidab see, kes rohkem nurgalööke on saavutanud. Kui ka nurgalöögid tasakaalus on, võidab see, kes esimesena nurgalöögi saavutas.

— 10.000 jalgpalli vahekohtunikku on inglise Football Association'is registreeritud. London üksinda omab neid 1022.

— Edukam väravakütt Inglise liigavõistlustel seniseni tänavu on olnud shotlane Jennings (Leeds United), kes 17 väravaga seisab esimeses liigas esikohal. Järgnevad: Chandler (Leicester) 13, Trotter (Wednesday) 12, Gallacher (Newcastle) 11, Beel (Burnley) 10, Forschaw (Liverpool) 9, Blair (Tottenham) 9 jne. Kolmandas liigas on siiski Wilson (Stoke) 18 väravat saavutanud.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

Soovitab talispordi hooajaks

suuski,
kelkused,
liuraudu,
jäähalli tarbeid

ja kõiki muid spordiabinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.
Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Juukselõikaja - Coiffeur
GRANBERG

Tallinn, Lai tänav 7.
Reval, Breitstrasse 7.
Telefon 20-12.

O/y.

Urheilutarpeita

Helsingis.

Soovitab kuulsaid suuski

Telemark,
Turist,
Ideal

ja kõiki tarvisminevaid talispordi abinõusid.
Saadaval

Tallinnas, O.-ü. ESTO,
Tallinn, Pikk t. 47.

Tartus, E. V. JÜRGENS,
Tartus, Vana t. 17.

Café

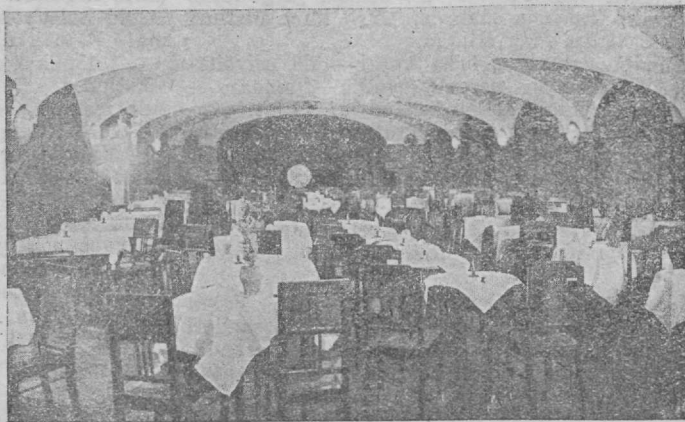
„Marcelle“

Raekojaplats,
kõnnetraat 30-50.

Iga päev kella 5—7

Five o'clock tea dancing

ja õhtul kella 9. peale

suur kabaree programm ja tants.

Mängib originaal „Blue Star Band“.

P. S. Sportlastele iga päev, peale laupäevade ja pühapäevade, iga Eesti spordiseltsi liikmele ettenäitamisel 20% hinnaalandust.